GAZETA KRAKOWSKA

Nro 24.

Z KRAKOWA DNIA 25 MARCA 1818 Roku WE SZRODĘ

— *Z Krakowa.* —

Na Posiedzeniu Prawodawczego Seymu dnia 19 *Lutego* r. b. Izba Prawodawcza postanowiła iednomyślnie:

Zawieszenie przestępcy w używaniu praw politycznych w przypadkach przez prawo wyraźnie oznaczyć się maiących, może się rozciągać do pewnego czasu nawet po wypełnioney karze.

Co do pytania: czyli przestępcy skazani na areszt poprawczy ścisły lub nayścisleyszy za występki następuiące iako to: za kradzież, przeniewierzenie się, za nadużycie urzędowey władzy, tudzież za występki przeciw Konstytucyi kraiu popełnione, nakoniec za wspolnictwo i uczestnictwo tychże występków, mogą utracić zupełne używanie praw cywilnych i politycznych iakie prawo oznaczy, lub nie?

Po odczytaney opinii Komitetu Prawodawczego, iż mogą utracić. JW. Słotwiński, Reprezentant Gminy okręgowey Chrzanów wniosł: iż gdy obywatel praw cywilnych pozbawionym bydź nie może, w przeciwnym bowiem razie kara cywilna na niego rozciągnioną bydźby nie mogła, bo prawa Maiestatu, do których prawo karania (stanowi naturalnemu czyli tylko Towarzyskiemu (more sociali) nieznane (należy, do nieobywatelów rozciągnionym bydź nie może, albowiem cudzoziemcy tylko na mocy prawa naturalney obrony czyli tak zwanego prawa kraiowego (iuris territorialis) karom cywilnym poddanemi bydź mogą; przeto iest zdania, nayprzod: iż zbrodniarz obywatel, nawet niektórych praw cywilnych utratą karanym bydź nie może. Co się zaś tyczy praw politycznych, gdy utrata tych praw odeymuie naydzielnieyszy bodziec poprawy przestępcy iuż oznaczoney karze ulegaiącego, gdy poprawa przestępcy iest także iednym z ważnych kary cywilney celów, a przeto mieysca mieć nie powinna.

Poczem postanowiła Izba Prawodawcza iednomyślnie:

1. Skazanie zbrodniarzy na karę naycięższego więzienia na całe życie, którego skutek odbiera skazanemu wszelkie uczestnictwo praw cywilnych i politycznych śmierć cywilną pociąga za sobą.

2. Skutki prawne liczą swóy początek dopiero od tego momentu, w którym

wyrok zapadły staie się prawo mocnym.

3. Przestępcy na utratę, niektórych praw cywilnych i politycznych skazani, pod pewnemi przez prawo wyraźnie oznaczyć się maiącemi warunkami mogą bydź przywróconemi do pierwszego stanu.

Co do pytania: czyli w sprawach kryminalnych przedawnienie kar mieysce mieć może, lub nie?

Po odczytaney opinii Komitetu Prawodawczego, iż może mieć mieysce.

JW. Słotwiński, Reprezentant Gminy okręgowey Chrzanów, oświadczywszy się przeciw opinii Komitetu Prawodawczego wniosł: iż gdy występek i zbrodnia nigdy uchodzić nie może bezkarnie, owszem zbrodniarz równie na tym świecie zmysłowym, iako i w przyszłym życiu spodziewać się powinien, że zasłużoney nieuydzie kary; w przeciwnym bowiem razie w nadziei zniweczenia takowey przez przedawnienie od zbrodni wstrzymywanymby niebył, gdy wszelkie warunki do możności przedawnienia kary nie są do przekonania, bo ieźli przestępca przez dopełnienie warunków, a mianowicie tych, które Kodex dziś obowięzuiący w §. 208 przepisuie, na uwolnienie od kary zasługuie, ułaskawionym bydź może, a kara zawsze nieoddzielną od celu swego mieć będzie sankcyią: z tych przeto powodów przedawnienie kar mieysca znaleść niepowinno, do którego wniosku przymawiaiąc się JW. Sołtykowicz, Reprezentant Gminy 5 Miasta Krakowa, przedstawił: iż nieznayduie przyczyny dopuszczenia przedawnienia, ani w naturze, ani w korzyściach społecznych, nadto, gdy skutki zbrodni trwaią, i na to niemasz przedawnienia, podobnież i kara temu podlegać niepowinna. — Nakoniec po przymowieniu się

JW. X. Jarońskiego, Reprezentanta Gminy 7 Miasta Krakowa, za niedopuszczeniem przedawnienia kar,

Przystąpiono do wotowania sekretnego i 23 głosami przeciw 10 zamieniła Izba w prawo:

W sprawach kryminalnych przedawnienie kar mieysca mieć może.

Co do pytania czyli każda kara kryminalna iest karą hanbiącą? Po odczytaney opinii Komitetu Prawodawczego, iż iest karą hańbiącą.

JW. Słotwiński, Reprezentant Gminy okręgowey Chrzanów, oświadczywszy się za opinią Komitetu Prawodawczego uczynił tę uwagę, ażeby hańba dopóty iedynie, dopoki trwa kara, przywiązaną została, a to z powodów, iż lubo każda kara, a tem bardziey kryminalna kazi charakter przestępcy, iednak hańba ta dopóty iedynie, dopoki trwa kara w Sądzie zewnętrznym uważaną bydź może, w przeciwnym bowiem razie zniknęłaby nadzieia poprawy przestępców; bo zhańbiony na zawsze z pobudki do działań legalnych wyzutymby został, a tem samem odsunięty od obcowania towarzyskiego występnemu życiu poświęciłby się musiał, do którego wniosku przymówił się JW. X. Iaroński, Reprezentant Gminy 7 Miasta Krakowa przedstawiaiąc, iżby nie dla wszystkich zbrodni kara kryminalna była oraz karą hańbiącą.

Przystąpiono do wotowania sekretnego i 27 głosami przeciwko 5 zamieniła Izba w prawo:

Każda kara kryminalna iest karą hańbiącą.

Na posiedzeniu Seymu dnia 20 Lutego z odroczenia przypadłym. Izba prawodawcza zamieniła iednomyślnie w prawo:

1. Każdy mieszkaniec kraiu w powszechności, nie iest obowiązany donosić Sądom o zbrodniach wszystkich, ktore doszły do iego wiadomości, w szczególnych tylko przypadkach przez prawo oznaczyć się maiących będzie obowiązany, a to pod karami policyinemi.

2. Krewni przestępcy w linii wstępney i zstępney, onegoż bracia i siostry, tudzież tychże dzieci, albo ktorzy z niem bliżey zpokrewnieni są, onegoż małżonek i w pierwszym stopniu z niem spowinowaceni wolnemi będą od tego obowiązku donoszenia zbrodni.

Co do pytania: czyli lichwiarstwo iako występek uważane i karane będzie? Po odczytaney opinii Komitetu prawodawczego, iż iako występek uważane i karane będzie.

JW. Mąkulski, Reprezentant Gminy okręgowey Młoszowa, oświadczywszy się przeciw opinii Komitetu prawodawczego wniosł: iż na lichwiarstwo kary w Kodexie kryminalnym mieysca mieć niepowinny, albowiem iakkolwiek niemoralnym iest czynem wymagać od dłużnika procentu nadzwyczaynego, przeciwi się iednak poięciom ścisłego prawa czynić w tey mierze ograniczenia prawa własności. Właściciel kapitału niechcąc, tylko za lichwiarskiem, tak nazwanym procentem pożyczyć go drugiemu, nieprzestępuie bynaymniey pierwszey ustawy prawa Natury dozwalaiącego mu z rzeczy swoiey ciągnąć wszelkie zyski, iakie mu się podoba, byle nie znaruszeniem praw drugiego; umowa o procent iest dobrowolna, zatem dochowaną bydź powinna. Gdyby kary na lichwiarstwo miały mieysce, czyliżby nierównie niepowinny dotknąć tego, ktory będącemu w potrzebie dostania iakiey rzeczy, takową nad wszelką sprawiedliwą cenę przedaie, przedstawił daley JW. Mowca, iż stanowiąc kary na lichwiarstwo, będziemy wsprzeczności z tem cośmy iuż pierwey przy uchwaleniu praw o pożyczce postanowili, tam powiedzieliśmy, iż procent nieprawny iuż zapłacony zwrócony bydź nie może; byłaby więc oczywista sprzeczność pomiędzy prawem cywilnym i prawem kryminalnym, bo cóżby karało prawo kryminalne, ieżeli o procenta na przyszłość umowione temu iuż zapobiegło prawo cywilne stanowiąc, że procent większy iak prawny przysądzony bydź niemoże. Jeżeli z doświadczenia mówić będziemy, pokaże się równie, iż przepisy chcące tamować lichwiarstwo przez zagrożenie kar kryminalnych, są bezskuteczne, owszem daiące pochop do większego podeyścia i skuteczniejszego pokrycia lichwy. Za istnienia praw Austryiackich w kraiu tuteyszym były kary na lichwiarstwo, lecz mimo praktykuiącego się co dzień lichwiarstwa, czyliż był ktory lichwiarz podług surowości praw takowych ukarany; przyczyny które zniewoliły Rząd zeszły do ustanowienia podobnych kar zasadzały się na nieszczęśliwym zbiegu okoliczności z woyny i idealnych pieniędzy wypływaiących; dziś te przyczyny ustały, ustała zatem potrzeba stanowienia kar podobnych, które w kraiu handlowym cyrkulacyą pieniędzy tamować mogą.

JW. Słotwiński, Reprezentant Gminy okręgowey Chrzanów, przymawiaiąc się do powyższego wniosku przedstawił nastę-

pne uwagi: Gdy według zasad ścisłego prawa, właściciel wszelkie pożytki z własności swoiey pobierać iest mocen; gdy kapitał iest własnością kapitalisty, a zatem onemu do pożytkowania z tegoż w sposobie iak bydź może naykorzystnieyszym daie prawo; gdy zaprzyczyć nie można, iż kapitał aczkolwiek niepłodny wstanie przemysłowem przynosi pożytki, przez ustąpienie których kapitalista, równie iak wynaymuiący wynadgrodzenia żądać ma prawo; gdy prawo ocenienia szkody z ustąpienia pożytków wypłacaiącey właścicielowi służy, a dłużnik naylepiey ocenić iest w stanie, iakie z pożyczonego sobie kapitału otrzymać może pożytki, w takowym zaś porównaniu ceny wzaiemney, ten procent na który obydwie strony zezwalaią za prawny uważanym bydź winien; gdy za występek to iedynie poczytanem bydź może co się sprzeciwia prawu, lichwa zaś iako skutkiem umowy będąca za zgwałcenie ustawy prawney uważaną bydź nie może, bo chcącemu niedzieie się krzywda, a używaiący prawa własności drugiego nieobraża; gdy nadto poczytanie lichwy za występek sprawić to może, iż kapitaliści swe kapitały w kraiach tey prawney wolności nieścieśniaiących lokować będą, to zaś niewątpliwey straty we wszelkich przemysłowych i handlowych przedsięwzięciach spodziewać się każe: wnosi przeto, iż lichwa iako występek uważaną i karaną bydź niepowinna. Zważywszy iednak, iż lichwa iako procent, którego zwrot w wszelkich względach ekonomicznych iest podobnym, przeciwi się Religii i moralności, że Rząd starać się powinien oto, aby w związku obywatelskim dobro ogólne za cel maiącym, nie tylko obowiązki prawne, ale i moralne wypełnionemi były, bo pomoc wzaiemna iest także iednym z zamierzonych w społeczności Obywatelskiey celow, gdy pożytki prawne są nietykalnemi, a zatem tylko to co one przewyższa dłużnikowi powroconym bydźby powinno: iest przeto zdania, iż ieżeli lichwa w względzie Religiynym i moralnym iest kary godną, to iedynie postanowionym bydź musi, iżby w naygorszem razie dłużnikowi uciśnionemu wolność uiszczenia się w lichwie, lub w przeciwnym razie prawo zaskarżenia lichwiarza przed Sąd Cywilny, tudzież upomnienie się o zwrot lichwy iuż zapłaconey zostawioną była.

Przystąpiono do wotowania sekretnego i 15 głosami przeciwko 13 zamieniła Izba w prawo:

Lichwiarstwo, iako występek uważane i karane będzie.

Następnie postanowiła Izba Prawodawcza iednomyślnie:

1. Winowaycy zbrodni potwarzy ulegać będą karze o ieden stopień niżey iakie prawo stanowi na zbrodnie, o których popełnienie innych obwiniali, wyiąwszy przypadki gdzieby prawo te same kary oznaczyło.

2. Przestępstwo przeciw prawom karnym przez nadużycie wolności druku popełnione, naymniey o ieden stopień surowszym polegać będzie karom, a wszczególnych przypadkach, które prawo oznaczy, ieszcze surowszym karom podlegać będzie.

3. Złożenie fałszywego świadectwa w sprawie cywilney sądownie i pod przysięgą wykonanego w powszechności uważane będzie iako występek, wyiąwszy w

przypadkach, szczególnych przez prawo oznaczyć się maiących, gdzie iako zbrodnia uważanym będzie.

4. Urazy i obelgi całemu zgromadzeniu, korporacyi, albo familii wyrządzone przez każdego wszczególności korporacyi, Zgromadzenia, albo familii członka mogą bydź skarżone i sądownie poszukiwane.

W tem mieyscu zaczęły się spory w Izbie prawodawczey w przedmiocie kary śmierci; nayprzód podniosł głos JW. Słotwiński, Reprezentant Gminy okręgowey Chrzanów, w ktorym przedstawił: iż lubo Nauczyciele Prawa publicznego dowodnie wykazuią, iż Rządzącemu, a mianowicie Monarsze służy prawo pewne zbrodnie nawet karą śmierci sankcyonowania, ieżeli przez inny rodzay kary byt kraiu bezpieczeństwo publiczne i prywatne utrzymanem bydź nie może; azeč od niektorych zbrodni bytowi i bezpieczeństwu Narodowemu szkodliwych tylko boiaźń śmierci wstrzymać zdoła, w takowych przeto nadzwyczaynych przypadkach, społeczność dla ocalenia bytu swego, równie iak każdy człowiek w stanie naturalnym dla utrzymania życia nawet zagładą nieprawnego napastnika bronić się może, zważaiąc iednak z drugiey strony, iż ustawy kryminalne, rownie iak cywilne, do okoliczności kraiu, tak wewnętrznych (iakiemi są Konstytucya, Religiia, Mieyscowość, Charakter fizyczny i moralny mieszkańców i t. p.) iako też i zewnętrznych to iest: od Narodów ościennych, a w naszey krainie szczególniey od Nayiaśnieyszych Protektorów zawisłych, stosowanemi bydź winny gdy zdrada główna i fałszowanie papierow publicznych, u nas iako pod protekcyą Naypotężnieyszych Monarchów będących, a nie tylko prawa puszczania w obieg własnych papierów pieniężnych, ale nawet bicia monety niemaiących, wydarzyć się nie mogą. — Zaboystwo zaś podpalenie i t. p. zbrodnie w wielu kraiach karą śmierci sankcyonowane, u nas dla upowszechnioney Religii Chrześciańsko-Katolickiey, z tego zapewne względu za panuiącą uznaney są rzadkiemi, a tem samem zgodnie z duchem mieszkańców przez inny rodzay karv, ktorym iest naycięższe więzienie dozgonne z ciężkiemi robotami publicznemi połączone, a oraz chłostą cielesną zaostrzone, oddalonemi bydź mogą, a ktora to kara za cięższą nad samą śmierć uważaną bydź może, kiedy zbrodniarz nietylko fizycznie, ale nawet moralnie, bo przez wyrzuty sumienia wewnętrznego dręczonym będzie, gdy człowiekowi iuż straconemu, w przypadkach wykazać się mogącey niewinności, mnieyszey winy lub zasłużenia na złagodzenie kary po wykazanym i zewnętrznie udowodnionym szczerym żalu niewątpliwey poprawy, i możności bycia użytecznym kraiowi, życie iuż wróconem bydź nie może; przeto iest zdania, iż w kraiu naszym kara śmierci mieyscaby mieć niepowinna.— Do ktorego głosu przymówił się JW. JX. Jarański, Reprezentant Gminy 7 Miasta Krakowa i w tem dowodził z mieyscowości kraiu, niepotrzebę kary śmierci.

Dalsze głosy w następnym Numerze Gazety będą umieszczone.

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 17 Marca.
Wypis z protokółu Sekretaryiatu Stanu Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski
ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski
&c. &c. &c.

Maiąc wzgląd na mnogość prac Naszych, i nie chcąc, ażeby w odbywaniu spraw administracyynych Naszego Królestwa Polskiego nastąpić miała iakowa przerwa przez odmianę z wykłém onych pod niebytność naszą prowadzeniu;

Postanowiliśmy i stanowiemy:

Art: 1. Wyiąwszy prace ściągaiące się do przyszłego Seymu, których decyzyią sobie zachowuiemy, Namiestnik Nasz w Królestwie Polskim będzie iak dotąd sprawował, przez cały czas teraźnieyszego Naszego pobytu w temże Królestwie władzę, iaką onemuż aktem nominacyi z dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1815 r. na przypadki niebytności Naszey nadaliśmy, stosownie do Ustawy Konstytucyyney, do statutów organicznych i do Naszych postanowień szczególnych.

Art: 2. Wykonanie ninieyszego postanowienia Naszego, które w Dzienniku praw umieszczonem będzie, Namiestnikowi Naszemu polecamy.

Dan w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Marca 1818.
(podp.) *ALEXANDER.*
przez Cesarza i Króla.
(L.S.) Minister Sekretarz Stanu
Ig. Sobolewski.
Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu
(pod.) *Ig. Sobolewski.*

Wypis z Rozkazów dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewicowskiey Mości W. Xięcia Konstantego.

Dnia 10 *Marca* 1818.

Za Naywyższym Rozkazem.

Umieszczony zostaie

W korpusie Inwalidów i Weteranów: Z pułku granadyerów Gwardyi, porucznik Malinowski, w stopniu Kapitana, z przeznaczeniem na dowódcę kompanii 11tey Weteranów.

Otrzymuią żądane dymissyie

Dla słabości zdrowia

W sztabie głownym: Z części Jenerała dyżurnego, porucznik Michał Jeziorański, w stopniu Kapitana.

W Gwardyi: Z pułku strzelców konnych, podchorąży Hieronim Sutkowski, w stopniu podporucznika z woyska, z pozwoleniem noszenia munduru.

W piechocie: Z pułku 1go strzelców pieszych, porucznik Mikołay Kaszubski.— Z pułku 4go strzelców pieszych, Kapitan Ignacy Jakubowski.

Dla interessów familiynych

Z pułku 2go strzelców pieszych, podporucznicy: Jakób Stoczek i Ludwik Czereyski, pierwszy w stopniu porucznika.— Z pułku 3go strzelców pieszych, Kapitan Antoni Chmiński, z pozwoleniem noszenia munduru.

W jeździe: Adjutant polowy przy Jenerale dywizyi Rożnieckim, Kapitan Karol Brzostowski, z pozwoleniem noszenia munduru.— Z pułku 2go Ułanów, podporucznik Sebastyan Krzyżanowski.

Dla słabości zdrowia

Z tegóż pułku, porucznik Jakób Faron.

Dnia 13 b. m. po paradzie zmiany straży woyskowey, Jego Cesarzewicowska Mość, Wielki Xiąże Konstanty, stawił przed Nayiaśnieyszym Panem, Jenerałów

i officerów obu narodów.

W Niedziele d. 15 b. m. świetne były pokoie u Dworu. Namiestnik Królewski, Senatorowie, Ministrowie, Urzędnicy władz kraiowych, iako też wiele innych znakomitych osób, zebrawszy się w salach Zamku, złożyli hołd uszanowania swoiego Nayiaśnieyszemu Monarsze, gdy przechodził na nabożeńsswo do kaplicy Greckiey.

Ziechał do tey stolicy Cesarsko-Rossyyski Sekretarz Stanu do spraw zagranicznych, Hrabia *Capo d' Istria.*

Podług zatwierdzonego przez Senat Protokółu czynności Seymiku Powiatu Częstochowskiego, wybrany został z tegoż Powiatu Posłem, Stanisław Jeziorkowski.

Za Zgodność:
Sekretarz Ieneralny Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętr: i Policyi
Aug: Karski.

Z *Londynu d* 8 *Marca.*

Zaślubienie Królowney Elżbiety z Xciem Hessen-Homburg nastąpi w wielkiem Tygodniu, i wysocy Nowożeńcy po trzech tygodniowem bawieniu w Cranbourg Lodge odpłyną do Niemiec.

D. 4 b. m. w wieczór powstał w stolicy tuteyszey okropny wicher, który przez całą noc trwał, wiele dachów pozrywał, kominów poobalał, tak iż nazaiutrz rano ulice zapełnione były gruzami. Gdy wicher zaczął się o godzinie 8 z wieczora niemało zatem ludzi musiało bydź pokaliczonych od spadaiących gruzów. Około godziny 11 obalił wicher kuchnią w domu Pani Hayes, w którey 3 służące, iedna zabita, a 2 mocno zranione zostały.

Mowią tu o podróży Lorda Castlereagh na ląd stały.

Parlament ustanowił liczbę lądowego woyska na rok teraźnieyszy 113,000 głow. Oszczędzenie wydatków na toż woysko wynosi pół mill. f. szt. P. Borrough żądał, aby zmnieyszone było do 103,000, a P. Brougham do 70,000 iak w r. 1792.

Z powodu nastania na życie Xcia Wellingtona w Paryżu napisał Xże Rejent następuiący list do niego:

Z Carltonhouse d. 14 *Lut.* 1818.

Kochany Przyiacielu! Nie mogę się wstrzymać, a żebym WPnu w kilku wierszach nie wynurzył moiego ukontentowania, ktore uczułem na wiadomość, iż WPan, dzięki Opatrzności! szczęśliwie uniknąłeś zamachu, ktory iakiś złoczyńca na Twoie wymierzył życie, iako też moiego obrzydzenia względem tak szpetnego czynu. Z całem Narodem dziękuie Opatrzności za ocalenie WPana życia, ktore iest zarówno ważnem dla W. Brytanii, iak dla spokoyności Europy. Obyś iak naydłużey cieszył się drogiem dla nas wszystkich życiem, iest życzeniem szczerego i przychylnego WPana Przyiaciela.

Jerzy Xże Rejent.

Na iednym z liniowych Hollenderskich okrętów na morzu środziemnem odkryty został haniebny spisek na wymordowanie officerów i doprowadzenie okrętu rokoszanom południowey Ameryki. Admirał Hollenderski przyprowadził ten okręt z okutemi w kaydany hersztami spisku do Gibraltaru. Mowią, iż na innych Hollenderskich okrętach pokazały się podobnęż znaki buntu.

Jutro zawdzieie Dwór żałobę po zmarłym Królu Szwedzkim.

Bostońska gazeta pod d. 1 Lutego zawiera następuiące wiadomości: — Listy z Nowey Grenady donoszą, iż nowy Wice-król Hiszpański oznaymił urzędownie, że nie może dłużey zostawać na czele rządu tego królestwa, z powodu poniesionych klęsk przez woyska Królewskie na rowninach Cassanare; że Naczelny Wódz Hiszpański Morillo pogroził nawet rozstrzelaniem iednemu z swoich jenerałów, który z 5000 ludzi uciekł przed 300 rokoszanami; że ci pobili d. 6 Października woyska Królewskie i opanowali prowincyią Pampelunę, i że woyska Królewskie zagrożone są oblężeniem w Kartagenie, i czynią przygotowania do obrony.—Osoba przybyła z Panama zapewnia, że woysko rokoszańskie Chili wtargnęło do Peru, dla złączenia się z woyskiem Buenos-Ayres; że woyska Królewskie w Peru są porażone i woysko patryiotow ciągnie przeciw Lima; że prowincyia Cases ogłosiła się niepodległą, co bardzo zatrwożyło Limę; że porty Limy i Guaiaquil zamknięte są przez patryiotów, których okręty krążą na wysokości Panama, i że spodziewaią się, iż bandera republikancka za 6 miesięcy powiewać będzie od przylądka Horn aż do północney Wenezueli.

Z Paryża d. 6 Marca.

Officer Francuzki, który wyzwał na poiedynek Lorda Stanhop za mianą w parlamencie mowę przeciw Francyi, nazywać się ma Clary.

Pałac, który posiadał tu Xże Eugeniusz Beauharnois, teraźnieyszy Xże Leuchtenberg, zakupiony teraz został dla N. Króla Pruskiego za 250,000 fr.

W nocy z d. 1 na 2 b. m. słyszany tu był w okolicy ku Elizeyskiem polom za pałacem Xcia Wellingtona wystrzał z karabinu. Stoiący na straży na końcu ogroda żołnierz oświadczył na zapytanie, iż napadło na niego kilka osób, które chciały się ku pałacowi przedrzeć, pokaliczyły go i on do nich wystrzelił. Xże Wellington gdy mu o tem doniesiono, kazał temu żołnierzowi dać 100 fr. Gdy potem rzeczony żołnierz zaprowadzony został do Jenerała Despinois i był badany, wyznał, iż zmyślił, iakoby był napadniony, i że tylko z boiaźni wystrzelił. Jakoż drugi o 12 kroków stoiący żołnierz, poparł tę prawdę zeznaniem, iż nikogo nie widział, ale tylko wystrzał słyszał. Powyższy żołnierz został zaraz do woyskowego więzienia zaprowadzony.

W Marssylii i wielu mieyscach departamentu wyższego Renu czuć się dało d. 23 Lutego trzęsienie ziemi.

Zołnierz Francuzki, który niegdy służył w naszem woysku w Egipcie i wszedł w służbę do korpusu Mameluków, wyszedł, podług pism naszych, do stopnia Beja. Lecz tak dalece przywiązanym iest do swoiego narodu, iż dawny grenadyerski swoy mundur ma zawsze pod poduszkami w swem łożku.

W Londynie dwa domy kupieckie zaprzestały płacić.

Tu był także d. 4 podobny wicher iak w Londynie, który nietylko wiele dachow pozrywał, kominów poobalał, ale nadto mnostwo drzew z korzeniami powyrywał.

Życzących trzymać Gazetę Krakowską od 1go Kwietnia r. b. uprasza iey Redakcyia ołaskawe wczesne się zgłaszanie.

DODATEK DO Nro 24. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 25. MARCA 1818 Roku WE SZRODĘ.

— *Z Krakowa* —

Rocznica wstąpienia na Tron Wszech Rossyy Nayiaśnieyszego Cesarza Alexandra I. w d. 24 Marca przypadaiąca, obchodzona tu była przez Władze Królestwa Polskiego uroczystem Nabożeństwem w Kościele Katedralnym tuteyszym przez JW. X. Skorkowskiego, Dziekana Kat. Krakowskiego odprawionem przy odśpiewaniu *Te Deum*. W wieczor Urzędoicy też Władze składaiący pięknie swoie mieszkania oświecili.

Z Petersburga d. 19 Lutego d. k.

Cesarska Akademiia umieiętności wybrała na członków swych honorowych Barona Alexandra Humboldta i Barona Sylwestra de Sacy.

Dnia 12 umarł tu Jenerał Major Hrabia Michał Gudowicz.

Dnia 10 z. m. utworzyło się w Kazaniu Towarzystwo bibliyne Rossyyskie.

Rządzący Senat podał do wiadomości publiczney, iż w czasie rewizyi Guberniy Wołogodzkiey przez Senatora Chirowa, tameczni Gubernator cywilny i Vicegubernator pod sąd oddani, po doyrzałem sprawy tey przez Radę Państwa roztrząśnieniu, rzeczywiście winnemi uznani zostaią, a Cesarz Jmć zdanie to Rady Państwa potwierdził.

Z Bruxelli d. 9 Marca.

Hr. Grunne mianował N. Król nasz posłem swoim przy seymie Niemieckim. Na końcu b. m. spodziewamy się tu na kilka dni J. K. Mość widzieć.

Odrzuconą niedawno przez jeneralne stany ustawę względem polowania mienią pisma nasze bydź przeciwną duchowi teraznieyszego wieku, naruszaiącą prawo własności i dzielącą narod na uprzywileiowane i nieuprzywileiowane klassy.

W Antwerpii naypierwsza niegdyś fabryka syców, która 1500 ludziom dawała pożywienie i 200,000 złh. kosztowała, została w tych dniach za 18,000 złh. sprzedana.

Jenerał Haxo ieden z naydoświadczyńszych Francuzkich inżynierów, przybył do Lill, dla obeyrzenia tamteyszych warowni, równie iak in-

nych nadgranicznych twierdz Francuzkich i postawienia ich łw należytym stanie obrony.

Od brzegów Menu d. 10 Marca.

Mowią, iż Lord Castlereagh i inni zagraniczni Ministrowie ziadą na kongress do Düsseldorfu.

Dla rozmnożenia drzew dozwolonem iest w Wielkiem Xięstwie Heskiem każdemu właścicielowi na swoim gruncie sadzić, iekie mu się podoba drzewa, i z tych iako z swoiego płodu ciągnąc użytki.

W ciągu tego miesiaca ziechać się maią do Frankfortu z różnych Niemieckich kraiów deputowani od Duchowieństwa Katolickiego, dla umowienia zasad do zawrzeć się maiącego z Stolicą S. konkordatu.

W ostatnim Nrze Dziennika politycznego znayduie się następuiący artykuł o Petionie i Chrystofie na wyspie Hayti (St. Domingo): — W tey części, w ktorey Port au Prince leży i Petion panuie iest rząd woyskowy, a lud na wszystko niedbały. W samem nawet Port au Prince znayduie się pomiędzy na dwa piętra wysokiemi domami drewnianemi, wiele spustoszałych. Port iest tam wielki i dobry pomieścić mogący do 500 statków; dawniey był obwarowany, ale teraz zburzone są batteryie. Petion iest farby żołtey; panuie łagodnie i iest od ludu lubiony. Siła iego morska składa się z iedney fregaty o 32 działach i iednego bryga, które od północney Ameryki kupił. — W Cap Henry, gdzie Chrystof panuie, iest także rząd woyskowy, ale między obiema władcami zachodzi wielka rożnica. Niedaleko letniego pałacu Sanssouci, gdzie Krôl Henryk mieszka, leży mocna twierdza goruiąca nad morzem, maiąca 300 dział. Religiia panuiąca iest Katolicka i wszędzie pozakładane są szkoly. Naywaźnieyszem tam ziawieniem iest Kodex Henryka w 7 częściach, drukowany w Królewskiey drukarni na Hayti. Kodex ten iest zupełnie przez czarnych ułożony. Kara śmierci naznaczoną iest za zdradę oyczyzny, zabóystwo, kastracyią, i t. d. szkalowanie kobiet i dzieci podlega podwoyney od mężczyzn karze. Na wniosek rady wielkiey stanu zezwolił Król na sprzedaż wszystkich dóbr narodowych, dla odięcia nieprzyiaciołom niepodległości tego kraiu wszelkiey nadziei.

Pocztamt Głowny Wolnego Miasta Krakowa.

Podaie do wiadomości Publiczney, iż pieniadze i wszelkie rzeczy wartości do Austryi bez przymusu frankowania przyymowane i wysełane bydź mogą. Rownież, ktoby tego potrzebował, franko portorium, aż do mieysca przeznaczonney posełki w Austryi opłacać tu w Krakowie może. W Krakowie d. 20 Marca 1818.

Bieg Pieniędzy w Wiedniu d. 18 Marca.

Czer. Zł. Hollenderski Szeinami Zł. r.
Czer. Zł. Cesarski.
Moneta konwencyyna za 100 . Zlr. 264

W Krakowie d. 24 Marca.

Czer. Zł. Holl: monetą Courant	Złp.	19	gr. 6.
— detto Cesarski	. .	—	— 18	— 24.
Fryd. Pruskie	. . .	—	. 33	— 18
Luidor	. . . .	—	. 36	— —
20to frankowy	. . . .	—	. 31	— 15
Szeiny Wiedeńskie za 100		—	. 253	— —
Złoty ryński Szeinami	.	—	. 1	— 16

D O N I E S I E N I A.

Prezes Sadu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do artykułu 118 Kodexu Cywilnego podaie do

publiczney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi tegoż kraiu, na powodztwo Rozalii Łus czykowey włościanki we wsi Bielanach zamieszkałey, żądaiącey ogłoszenia nieprzytomności Małżonka Mikołaia Łuszczyka, więcey iak od lat czterech w mieyscu ostatniego zamieszkania Wsi Bielan nieprzytomnego, wydał w dniu 31 Grudnia r. z. 1817 stosownie do arty: 116. Kodexu Cywil. Wyrok polecaiący dalsze dochodzenie nieprzytomności wspomnionego Mikołaia Łuszczyka Sędowi Pokoiu Okręgu Miasta Krakowa. — W Krakowie d. 20 Lutego 1818 roku.

Nikorowicz.

Raubach Sekr. Sądu Apell:

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Stosownie do artykułu 118. Kodexu Cywilnego podaie do publiczney wiadomości: iż Trybunał I Instancyi tegoż kraiu na powodztwo Salomei z Wojakowskich Bukowskiey męża swego podaney, na Wesołey przy Krakowie pod Liczbą 226. zamieszkałey żądaiącey uznania nieprzytomności Jozefa Antoniego Wojakowskiego Brata swego przeszło od lat czterech w mieyscu ostatniego zamieszkania Okręgu Miasta Krakowa nieprzytomnego, wydał w dniu 31 Grudnia r. z. 1817. stósownie do artykułu 116. Kodexu Cywilnego Wyrok polecaiący dalsze dochodzenie nieprzytomności wspomnionego Jozefa Antoniego Wojakowskiego Sądowi Pokoiu Okręgu Wolnego Miasta Krakowa. w Krakowie dnia 20 Lutego 1818.

Nikorowicz.

Raubach, Sekretarz S. A.

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Stosownie do artykułu 118. Kodexu Cywilnego podaie do publiczney wiadomości; iż Trybunał I Instancyi tegoż kraiu na powodztwo Maryanny Kaykowski Włościanki z Wsi Mogiły, Gminy II Okręgu Wolnego Miasta Krakowa, wydał w myśl artykułu 119. Kod. Cywil. na fundamencie złożonych świadectw, iako też i upłynionego czasu rocznego co do wyszukiwania, w dniu 24. Stycznia r. b. Wyrok Szczepana Kaykowskiego, Małżonka wyżey rzeczoney Maryanny Kaykowskiey, za nieprzytomnego ogłaszaiący. w Krakowie d. 19. Lutego 1818 r.

Nikorowicz,

Raubach, Sekretarz Sądu Appell.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż w wsi Radwanowicach o mil dwie od Krakowa i w Okręgu tegoż Miasta leżącey, znayduie się część wraz z dwiema przykupnemi, w gruncie dobrym i z wystarczaiącą do uprawy tegoż pańszczyzną do sprzedania, których pretium iest 90,000 złotych pol.

Także w Galicyi w Cyrkule Sandeckim wieś Przyszowa Górna tychże samych co i powyższe części Dziedziców właściwa do sprzedania z lasem, pastwiskami i pańszczyzną ciagłą, za summę złp. 80,000; ktoby więc był wchęci nabycia któreykolwiek z wyrażonych wsi, niech się zgłosi do Właścieli (w kamienicy pod liczbą 626 przy ulicy Mikołayskiey na pierwszym piętrze mieszkaiących.

Podpisany ma honor oświadczyć Prześwietney Publiczności, iż Prawa kraiowe i rozsądek nie dozwalaią mu teraz odpowiedzieć na Ostrzeżenie JW. Hrabiny Eleonory Wielopolskiey, Margrabiny Myszkowskiey, ogłoszone od Nro, 13 i d. 15 Lutego r. b. po trzykroć w Gazecie Krakowskiey, względem iego doniesienia w Nr. 10 Gazety Warszawskiey pod d. 3 Lutego r. b. o podięciu się obowiązków Ekonomicznych, Gorzelnianych i t. d. Ale skoro u wspomnioney JW. Margrabiny ukończy swoie obowiązki i podięte Budowle, odpowie na nie dokładnie. Przytacza tylko tymczasowo:

Że Bóg stworzył świat z niczego! Lecz nędzy Człowiek potrzebuie materyiałów i pogody do ukończenia swey Budowy!

W Mozgawie d. 19 Marca 1818.

Menzel,

Podpisani Optycy donoszą Prześwietney Publiczności o swoim przybyciu do Krakowa, i że robią wszelkiego gatunku okulary z samego czystego i krzyształowego szkła, ktore nietylko oświéceią przedmioty, ale nadto wzrok wzmacniaią. Okulary ich są stosowane do oczu: służą na krotki i bystry wzrok, na ktory oni za obaczeniem oczu zaraz dogodne szkła podaią. Jasne i dokładne rozpoznanie przedmiotow iest bezwątpienia od każdego pożądaną rzeczą, zwłaszcza bez obawy osłabienia wzroku, bo ten tylko powiększaiące szkła osłabiaią, Mają także do sprzedania małe i większe Mikrospopy w roznych gatunkach, ktore od 10 do 100,000 razy rzecz powiększaią, tudzież perspektywy, szkiełka do czytania, teleskopy, zwierciadła powiększaiące, prysmaty, poiedyńcze i podwoyne lornetki, i t. d. Naprawiaią także zepsute szkła i Camera obscura. — Upraszaią o łaskawe względy, przyrzekaiąc naydogodnieysze każdemu usłużenie, Mieszkaią w Gaściniu Drezdenskiey u JP. Lipińskiego na 1wszym piętrze pod Nro 6.

Niżey podpisany Rezolucyą Trybunału I Instancyi Wolnego Niepobległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu do Nru 3020 pod dniem 20 Września r. 1817 zapadłą, do sprzedarzy Kamienicy niegdy ś. p. Andrzeia Sakowskiego szklarza własney, w Ulli: Szewskiey pod Nrem 329 położoney, delegowanym będąc. Zawiadomia ninieyszym, iż taż Kamienica 28,344. zł. pol. Urzędownie otaxowana zupełnie w dobrym stanie będąca, w skutek Rezolucyi Trybunału I Instancyi kraiu tuteyszego pod dniem 12 Marca r. b. do Liczby 413 wyszłey, ieszcze raz przedstawiona przez publiczną licytacyą w Sali Audyencynalney Trybunału przed podpisanym odbyć się maiącą o godzinie 10 zrana dnia 30 Kwietnia r. b. sprzedana będzie. Zatym chęc licytowania maiący, zechcą się na dzien wyżey wymienionym, w mieyscu naznaczonym, zaopatrzyć w wadium 2834 zł: pol: wynosić maiące znaydować. O warunkach zaś ninieyszey licytacyi tak u podpisanego Kommissarza, iako i u Urod: Miętuszewskiego Kuratora massy każdego dnia dowiedzieć się można będzie, a nawet w dzień samey licytacyi, gdyż przed rozpoczęciem się oneyże dokładnie odczytane będą. w Krakowie dnia 18 Marca 1818. roku.

Ignacy Łabaiewski, A. S. D,

Assesor Trybunału Cy. I. Inst. Wóiewód. Krakowskiego Wyrokiem Trybunału tegóż w sprawie W Maryanny Cienskiey Panny doletniey O. K. P. w Rachwałowicach Powiecie Szkalbmierskim Obwodzie Miechowskim Woiewod. Krakowskim, tudzież Apolonii z Cienskich W. Stanisława Gostkowskiego Małżonki w Assystencyi tegóż działaiącey w Bydlinie Powiecie Olkuskim Woiewod. Krakowskim zamieszkałych, przeciwko JW. Monice z Łosiów Cieńskiey po niegdy Stanisławie Cienskim pozostałey wdowie swoim niemniey nieletnich Apolinarego, Seweryny i Zenony Cienskich z niegdy Stanisławem Cieńskim spłodzonych dzieci opiekonczym Imieniem czyniącey w Dobrach Rachwałowicach Powiecie Szkalbmierskim Woiewod. Krakowskim zamieszkałey o dział maiątku po niegdy Kazimierzu Cienskim pozostałego w dniu 20 Stycznia 1818 roku zapadłym Delegowany podaie do wiadomości, iż dobra Rachwałowice z przyległościami Filipowice w Powiecie Szkalbmierskim Woiewod. Krakowskim położone od miasta Koszyc cwierć mile od Opatowca mila iedna, a od Wisły cwierć mile odległe, przez Biegłych do summy 235,816 Złp. w monecie Srebrney grubey Courant oszacowane, niemniey Dobra Woysławice w tymże Powiecie i Woiewod. położone, od Koszyc mila iedna od Wisły mila iedna, a od Krakowa pięć mil odległe, urzędownie do Summy 167044 Złp. 20 gr. w monecie iak wyżey ocenione, przez Publiczną licytacyą sprzedane będą i po odbyciu na dniu 9 m. i r. b. licytacyi przygotowawczey termin do przysądzenia stanowczego na dzień 27 Kwietnia r. b. 1818 o godzinie 9tey ranney wyznaczonym; życzący sobie nabyć takowe Dobra maią się stawić przed Podpisanym do tey czynności wyznaczonym w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey Pod L. 106 w mieyscu Posiedzen Trybunału, opatrzeni w dziesiątą część iako vadium w dniu iak wyżey oznaczonym; o innych Warunkach można się dowiedzieć w kancelaryi Wgo Pisarza Trybunału. W Krakowie dnia 13 Marca r. 1818.

Krzyżanowski. As. Tryb.